

MANDECENTRETS ERFARINGER MED UDMØNTNINGEN AF

FORÆLDREANSVARSLØVEN

OKT 2007 – JUNI 2008

1. Statsforvaltningens skøn og fortolkning.

Vi er bekendt med, at alle ansatte i Statsforvaltningerne (SFV) har været på kurser i anledning af den ny lovgivnings ikrafttræden, men vi oplever på trods heraf, at "gamle" normer om mødres ejerskab til deres børn slår igennem ved fastsættelse af samvær og specielt, at der uofficielt tages udgangspunkt i at mødre er de bedst egnede som bopælsforældre og at fædre kun helt undtagelsesvis kommer i betragtning

Det kan naturligvis skyldes almindelig vanetænkning, samtidig med at man måske overser, at der er kommet en ny type mænd – specielt blandt de yngre fædre – der tager stort ansvar for deres børn og derfor tager mindst lige så stor del i den praktiske pleje og opdragelse af deres børn. Disse fædre tager barselsorlov og vi har kendskab til flere, der endog har været aktive mødre, som passer karriere. Disse fædre oplever afgørelser om barnets bopæl og samvær som grov diskriminering og som noget helt uforståeligt.

Baggrunden for ovenstående kan måske findes i den skæve kønsfordeling blandt de ansatte jurister og børnesagkyndige i SFV. Der er så vidt vi ved hovedsageligt kvindelige ansatte og eksempelvis har vi endnu ikke mødt en mandlig børnesagkyndig.

2. Statsforvaltningens beslutninger om midlertidigt ophør af samvær – efter falske anklager.

Vi ser mødre, der er vrede over den nye lovs konsekvenser og derfor finder "andre veje" for andre veje for at hindre samvær. Typisk anklages faderen for at udøve vold overfor moderen eller barnet og i de værste tilfælde er der tale om incestanklager.

Sagen anmeldes til sociale myndigheder og politi. Samværet stilles derfor i bero mens sagen undersøges – hvilket den jo naturligvis skal i henhold til gældende lovgivning. Vi har flere eksempler på, at politiet undersøger sagen og overhovedet ikke finder noget grundlag for at rejse sigtelse. Imidlertid kommer der så igen anmeldelse med samme konsekvens. På den måde kan man hindre samvær i gennem lang tid og fastsættelse af samværet vil så på et senere tidspunkt ske med udgangspunkt i at barnet (specielt små børn) ikke længere har noget nært forhold til faderen.

Det er for os at se, en meget kompliceret problemstilling, idet vi er bekendte med at der rent faktisk udøves vold og at seksuelle overgreb finder sted – og mener naturligvis at dette så absolut skal stoppes.

Vi har set eksempler på at fædre efterfølgende har forsøgt at indgive anmeldelse for falsk anklage, hvor politiet har ikke ment at der var belæg for at rejse sigtelse. Vi oplever det bekymrende, at det således er "gratis" at udsætte disse fædre for ubehagelige politiafhøringer – ofte med store personlige konsekvenser.

Vi kan ikke afvise, at medarbejdere på visse Kvindekrisecentre rådgiver i denne retning og vi oplever ofte tidsmæssig sammenhæng mellem anmeldelse og kontakt med et kvindekrisecenter.

3. Højt konflikt niveau mellem forældrene og fastsættelse af samvær

I forhold, hvor der har været meget højt konfliktniveau, er det ofte svært for STFV at fastsætte samvær og dermed sikre en fornuftig udøvelse af fællesforældremyndighed. Vi oplever at SFV arbejder hårdt på at løse disse konflikter, men mangler redskaber til at dæmpe /løse konflikterne, således at barnet får en reel mulighed for at have kontakt til begge sine forældre.

I denne sammenhæng oplever vi heller ikke sjældent, at den ene forældre bevidst fremprovokerer konflikter og hæver konfliktniveauet så meget, at det er umuligt for SFV at fastsætte samvær. Dette kan ske såvel før, som under møder i SFV. Konsekvensen vil ofte være, at der går lang tid før samvær kan fastsættes og at bopælsforælderen – i næsten tilfælde alle moderen – undgår, at der fastsættes et samvær. I disse sammenhænge kan et dele-samvær normalt slet ikke komme på tale, selv dette måske kunne have været det bedste for barnet.

Konfliktniveauet kan f.eks. hæves ved at fremsætte beskyldninger, urimelige krav, usande påstande eller genoptage gamle konflikter. Konsekvensen er, at SFV bliver betænkelig ved at fastsætte dele-samvær og for små børn kommer faderen så meget på afstand på grund af det lange fravær, at det af hensyn til barnet er bedst at minimere eller undlade fastsættelse af samvær.

4. Mænd som frivilligt, har været i længerevarende behandling for vold mod moderen - men ikke barnet - kan kun meget vanskeligt få samvær med barnet.

I forlængelse af pkt.3. er det også en væsentlig problemstilling, at mænd der tidligere har udøvet vold mod hustruen – også af mindre indgribende karakter – i lang tid efter hændelserne konfronteres med disse. Der er meget delte meninger om hvorvidt tidligere vold mod moderen gør faderen uegnet til at være far. Det er vores erfaring, at der i situationer, ofte i længere perioder, fastsættes et begrænset og overvåget samvær.

5. Statsforvaltningens manglende fastsættelse af samvær.

Vi har erfaringer for, at der ofte går for lang tid inden der fastsættes samvær. Dels kan der være tale om aflysninger fra den ene part og dels kan nok også skyldes arbejdspress i STFV. Umiddelbart virker det som om det ikke har nogen konsekvenser at den ene part melder afbud til møderne – som derfor udsættes – hvor samvær i fastsættes.

Vi har også erfaring for, at SFV i praksis er meget tilbageholdende med at fastsætte midlertidigt samvær i situationer, hvor samværsagen fortsat skal belyses og i de tilfælde, hvor bopælsforælderen udøver samværschikane.

Det er ligeledes problematisk at bopælsforælderen – med eller uden rimelig grund - kan flytte meget rundt i landet, således at sagen skal oversendes og behandles i en ny SFV.

Der er dels tale om at der går for lang tid inden midlertidigt samvær fastsættes og bliver det endelig fastsat, så er det ofte noget der ligner "det gamle normalsamvær".

6. Skriftlige udtalelser fra kvindekrisecentre anvendes som grundlag for afgørelser i Statsforvaltningen.

Vi er bekendt med at der i SFV, i forbindelse med behandling af sager, primært vedrørende samvær, anvendes erklæringer indhentet fra Kvindekrisecentre. I et møde med ledende medarbejdere fra SFV i Hovedstaden, bekræftede man at disse udtalelser indgik i sagsbehandlingen. Vi finder dette betænkeligt, fordi kvindekrisecentrene ofte kun kender sagen fra den part.

7. Bisidderfunktionen

Mandecentret er som nævnt, ofte med fædrene som bisidder i SFV. Det er vores oplevelse, at denne ordning administreres meget forskelligt i SFV – såvel regionalt som lokalt. Vi har oplevet – sammen med kvindens advokat – at blive sat i en sofa langt væk og bedt om ikke at sige noget for vi fik lov og en SFV skriver direkte i indkaldelserne, at bisiddere efter loven kan deltage, men at dette ofte vil virke konfliktoptrappende. Vi er orienteret om, at Familieret advokaterne også har rettet henvendelse om denne problemstilling.

Vi ved godt, at der kan være bisiddere, der opfatter sig som advokater for deres klienter – og det er uheldigt – men der bør være en instruktion til bisiddere og SFV om den konstruktive bisidderfunktion – hvor bisidderen beroliger, dæmper konflikter gennem den personlige kontakt og ikke mindst efterfølgende konstruktivt kan følge op på trufne aftaler og beslutninger.

8. Advokatbistand

Det er vores erfaring at næsten alle kvinder, der har kontakt til Kvindekrisecentre, har advokatbistand i samværssager. Det har undret os, hvordan dette kan finansieres, når der kun kan ydes salær for retshjælp ved advokat i forbindelse med retstvister som f.eks. tvister om forældremyndighed og barnets bopæl.

Vi har set på de sager vi har kendskab til, hvor kvinden møder med advokat. Det viser sig, at i de fleste af disse sager søger moderen også om forældremyndigheden, selvom det formentlig aldrig vil være et realistisk krav at komme igennem med.

Vi kan ikke dokumentere, at der måske spekuleres i at søge om forældremyndighed og få dækket advokatomkostninger som fri proces.